

<https://helda.helsinki.fi>

Moberg, Ida (1859-1947) : säveltäjä, kapellimestari,
musiikinopettaja, antroposofisen liikkeen vaikuttaja

Välimäki, Susanna

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura / Kansallisbiografia
2021-03-30

Välimäki , S 2021 , Moberg, Ida (1859-1947) : säveltäjä, kapellimestari, musiikinopettaja,
antroposofisen liikkeen vaikuttaja . julkaisussa Kansallisbiografia . Studia Biographica 4 ,
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura / Kansallisbiografia , Helsinki . <
<http://urn.fi/urn:nbn:fi:sks-kbg-010166> >

<http://hdl.handle.net/10138/331682>

publishedVersion

Downloaded from Helda, University of Helsinki institutional repository.

This is an electronic reprint of the original article.

This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version.

Kansallisbiografia

Vapaasti luettava artikkeli

Moberg, Ida (1859 - 1947)

säveltäjä, kapellimestari, musiikinopettaja,
antroposofisen liikkeen vaikuttaja

Hermann Herzfeld.
Yksityisomistuksessa.

Ida Moberg kuuluu Suomen varhaisiin sinfonikkoihin, ja hän oli ensimmäisiä perusteellisen kapellimestarikoulutuksen modernissa konservatoriossa saaneita suomalaismuusikoita. Musiikkipedagogina hän toi Suomeen dalcrozelaisen säveltapailumenetelmän. Moberg pyrki edistämään naisten asemaa musiikkielämässä, ja hän oli antroposofisen liikkeen varhaisia johtohahmoja Suomessa. Mobergin säveltuotanto painottuu orkesteri- ja laulumusiikkiin.

Ida Moberg syntyi 1859 kuopukseksi viisilapsiseen ruotsinkieliseen perheeseen Helsingin Punavuorella. Isällä oli menestyvä puusepänverstaas, jossa valmistettiin muun muassa huonekaluja ja urkuharmoneita. Moberg oppi pianonsoiton, laulun ja musiikin teorian alkeet isosiskoiltaan ja isoveljiltään, jotka kaikki harjoittivat musiikkia. Mahdollisesti äitikin

harrasti musiikkia, mutta tästä ei ole säilynyt tietoja.

Mobergin muusikon uran kannalta ratkaisevaa oli koulunkäynti Helsingin ruotsinkielisessä tyttökoulussa (Svenska Fruntimmesrsskolan i Helsingfors), jossa vaikutti merkittävä laulupedagogi ja saksan kielen opettaja [Anna Blomqvist](#) ([kansallisbiografia/henkilo/10153/](#)). Blomqvistista, joka muun muassa johti kuoroja ja sävelsi, tuli Mobergille innostava laulun- ja musiikinopettaja sekä elämänmittainen mentori. Moberg opiskeli pianonsoittoa Blomqvistin ystävän, konserttipianisti [Alie Lindbergin](#) ([kansallisbiografia/henkilo/6202/](#)) johdolla, ja laulua myös [Maria Collanin](#) ([kansallisbiografia/henkilo/4677/](#)) ohjauksessa. Blomqvistin ympärille muodostuneeseen taiteilija- ja älykköpiiriin kuuluivat muun muassa tuleva musiikkikriitikko Anna Ingman sekä naisasianainen [Maikki Friberg](#) ([kansallisbiografia/henkilo/3315/](#)), jotka tukivat Mobergia läpi elämän.

Valmistuttuaan tyttökoulusta 1877 Moberg opiskeli laulua Pietarin konservatoriossa Elizabeth Zwanzigerin johdolla 1879 - 1882. Yhden vuoden hän opiskeli Pietarissa yksityisesti Friederike Grün-Sadlerin johdolla. Kirjeessään tukijalleen [Fredrik Cygnaeukselle](#) ([kansallisbiografia/henkilo/3175/](#)) nuori laulunopiskelija kertoo, miten hienoa on opiskella konservatoriossa, jossa saa kuulla ilmaiseksi elävää musiikkia. Venäläisestä musiikista tuli Pietarin-vuosien takia Mobergille erityisen läheistä.

Palattuaan Helsinkiin Moberg toimi laulajana ja musiikinopettajana. Hän lauloi muun muassa [Robert Kajanuksen](#) ([kansallisbiografia/henkilo/1433/](#)) johtamassa ja [Selma Kajanuksen](#) ([kansallisbiografia/henkilo/10158/](#)) harjoittamassa Sinfoniakuorossa. Selma Kajanus ja Moberg olivat läheisiä ystäviä, joilla oli yhteisiä kiinnostuksenkohteita, kuten esoteria. Kummatkin olivat muusikoita, jotka pyrkivät edistämään naisten

asemaa musiikkielämässä. Molemmat myös jakoivat yksityiselämänsä samaa sukupuolta olevan kumppanin kanssa. Moberg muutti heti Pietarista palattuaan kumppaninsa Aurora Charlotta (Lotti) Kochin (1853 - 1927) luo. Pariskunta eli yhdessä 43 vuotta, Kochin kuolemaan saakka.

Ilmeisesti Mobergille tuli laulamiseen liittyviä, fyysisiä ääniongelmia, mikä lienee ollut yksi syy siihen, että hän päätti kolmekymppisenä keskittyä säveltämiseen sekä orkesterin- ja kuoronjohtamiseen. Hän opiskeli sävellystä ensin Richard Faltinin ([kansallisbiografia/henkilo/1468/](https://kansallisbiografia.fi/henkilo/1468/)) johdolla ja sitten Helsingin Filharmonisen seuran (sittemmin kaupunginorkesterin) orkesterikoulussa Jean Sibeliuksen ([kansallisbiografia/henkilo/3630/](https://kansallisbiografia.fi/henkilo/3630/)) ohjauksessa.

Nelikymppisenä Moberg hakeutui jatkokoulutukseen. Hän opiskeli neljä vuotta Dresdenin Kuninkaallisessa konservatoriossa 1901 - 1905, sävellystä Felix Draeseken ja orkesterinjohtoa Hermann Kutzschbachin johdolla. Mobergin orkesteriteoksia soitettiin konservatorion konserteissa ja niitä arvioitiin sanomalehdissä. Päästötodistukseen Draeseke kirjoitti Mobergin olevan säveltäjänä poikkeuslahjakkuus, jonka sinfonia on täynnä omaperäisyyttä.

Valmistuttuaan konservatoriosta Moberg piti sävellyskonsertin Helsingin yliopiston juhlasalissa 28.2.1906 Akademiska Sångföreningenin ja Helsingin filharmonisen orkesterin avustuksella.

Kapellimestarina hän toimi itse. Ohjelmassa oli sinfonia, a-molli-alkusoitto, *Maalaistanssi* sekä baritonille, mieskuorolle ja orkesterille sävelletty *Vaknen!* ("Herätkää!"). Uusi suomalainen sinfonia oli suuri tapaus. Sitä olivat edeltäneet vain Erkki Melartinin ([kansallisbiografia/henkilo/1500/](https://kansallisbiografia.fi/henkilo/1500/)) 1. ja 2. sinfonia (1902 ja 1904), Jean Sibeliuksen 1. ja 2. sinfonia (1899 ja 1902) sekä Ernst Mielckin ([kansallisbiografia/henkilo/6874/](https://kansallisbiografia.fi/henkilo/6874/)) (1897), Betzy

Holmbergin (1884) ja Axel Ingeliuksen ([kansallisbiografia/henkilo/1483/](https://kansallisbiografia.fi/henkilo/1483/)) (1847) sinfoniat.

Moberg voitti palkintoja Muntra Musikanter -kuoron sävellyskilpailuissa. Helsingin filharmoninen orkesteri soitti joitakin Mobergin teoksia Robert Kajanuksen johdolla (esimerkiksi *Auringonnousu* 1909; *Andante* sellolle ja orkesterille 1914). Mobergin kirjeistä käy ilmi, että hän olisi halunnut säveltämisen ohella tehdä kapellimestarin työtä, mutta sitä oli naisen mahdoton saada. Moberg johti orkesteria julkisessa konsertissa vain muutaman kerran elämänsä aikana.

Moberg toimi 1906 - 1909 Teosofisen sekakuoron johtajana. Hän oli tuolloin näkyvä hahmo Suomen Teosofisen Seuran toiminnassa, kunnes lähti jälleen ulkomaille. Moberg opiskeli 1910 - 1912 musiikkipedagogiikkaa, vapaata improvisaatiota ja musiikkiliikuntaa säveltäjä ja musiikkipedagogi Émile Jaques-Dalcrozen instituutissa Helleraussa Dresdenissä sekä sen sivupisteessä Berliinissä. Samalla Moberg kävi Rudolf Steinerin henkityhteellillä luennoilla ja opiskeli steinerilaista eurytmiaa. Sekä Jaques-Dalcrozen että Steinerin vaikutuksesta musiikin hahmottamisesta kehon liikkeen avulla tuli luonnollinen osa Mobergin musiikillista ajattelua ja pedagogiikkaa.

Mobergin oli tarkoitus asettua Berliiniin, josta hän hankki asunnonkin, mutta ensimmäisen maailmansodan sytyttyä hänen oli vihollismaan kansalaisena pakko palata Suomeen. Moberg toi mukanaan dalcrozelaisten säveltapailun opettaen sitä muun muassa Helsingin musiikkiopistossa (sittemmin Sibelius-Akatemia) 1914 - 1916. Dalcrozelaista musiikkiliikuntaa ("plastillista tanssia") Helsingin musiikkiopistossa opetti samaan aikaan tanssitaiteilija Maggie Gripenberg ([kansallisbiografia/henkilo/8453/](https://kansallisbiografia.fi/henkilo/8453/)), joka oli ollut Mobergin opiskelutoveri Jaques-Dalcrozen instituutissa Helleraussa. Moberg oli myös steinerilaisen eurytmian opetuksen pioneereja

Suomessa.

Moberg aloitti 1916 pitkäaikaisen työnsä laulun- ja musiikinopettajana Helsingin ruotsinkielisessä alakoulun opettajien koulutuslaitoksessa (Svenska småskoleseminariet i Helsingfors). Samalla hän ohjasi opettajaharjoittelijoita ruotsinkielisen seminaarin normaalikoulussa sekä Helsingin kaupungin ylemmissä ruotsinkielisissä kansakouluissa. Lisäksi hän antoi yksityistunteja musiikin teoriassa, soitinnuksessa, sävellyksessä, improvisaatiossa ja pianonsoitossa. Päätyönään hän kuitenkin piti säveltämistä, vaikkei hänen sävellyksistään julkaistu kuin muutama yksin- ja kuorolaulu ja pianokappale.

Moberg toimi koko elämänsä sekä koti- että ulkomaisissa teosofisissa ja antroposofisissa verkostoissa. Steinerin vaikutuksesta Moberg keskittyi antroposofiaan liikkeen erkaantuessa Kansainvälisen Teosofisen Seuran piiristä. Moberg oli ensimmäisen polven antroposofi, ja hän toimi monissa johtotehtävissä Suomen Antroposofisessa Seurassa.

Mobergin musiikillinen ajatusmaailma, niin säveltämiseen, musiikin harjoittamiseen kuin sen opettamiseenkin liittyvä filosofia sekä sävellysestetiikka, oli teosofian ja antroposofian läpäisemää. Musiikki oli ikuisten elämäntotuuksien etsintää: portti yliaistilliseen hengen valtakuntaan. Sävellysten aiheet liittyivät usein henkiseen kilvoitteluun ja yksilön henkiseen muodonmuutokseen. Aatteellisesti tärkeitä Mobergille olivat myös ruotsinkielinen identiteetti (suomenruotsalaisuus), kansansivistys sekä naisliike. Vapaussymboliikka on hänen tuotannossaan keskeisellä sijalla.

Monet Mobergin teokset ovat kadoksissa, kuten d-molli-sinfonia sekä orkesteriteokset *Meditaatio* ja *Kalevala-fantasia*. Joistakin teoksista on säilynyt erilaisia ja erinimisiä versioita tai luonnoksia. Joka

tapauksessa suurin osa Mobergin tuotannosta on sävelletty orkesterille tai kuorolle tai niiden yhdistelmälle. Erityisen mieltynyt hän oli kantaattimaisiin teoksiin. Laajin Mobergin teos on Gautama Buddhan elämästä kertova ooppera *Asiens ljus* (*Aasian valo*), jonka hän sävelsi pääasiassa 1910-luvulla. Oopperaa ei koskaan esitetty kokonaisuudessaan, mutta osia kyllä. Moberg uudisti oopperaansa vielä 1940-luvulla.

Aasian valo -ooppera perustuu englantilaisen filosofin Edwin Arnoldin teokseen *The Light of Asia : The Great Renunciation* (1879), jonka ruotsinnoksen pohjalta Moberg laati libreton yhdessä ystävänsä, teosofi Agnes Gluudin kanssa. Teos käsittelee prinssi Siddhartin heräämistä maailman kärsimykseen. Oopperaa luonnehtii värikäs sävelmaalailu ja valosymboliikka. Paikoin laulajien ja tanssijoiden tulee liikkuu Steinerin eurytmisten kaavojen mukaan. Teos huipentuu kosmiseen nirvanaan. Mobergin oopperaa voi pitää teosofisena tai antroposofisena mysteerinäytelmänä, joka kuvaa hengellisyyden etsijän vihkimystietä.

Mobergin taloudellinen turva – ja mahdollisuus keskittyä säveltämiseen – pohjautui vuosikymmenten ajan hänen kumppaninsa Lotti Kochin varallisuuteen. Pariskunta matkusteli runsaasti Euroopassa, muun muassa teosofisissa ja antroposofisissa tapahtumissa, sekä kylpylöissä terveyttä hoitamassa. Svenska småskoleseminarietin lakkauttamisen (1926) ja Kochin kuoleman (1927) jälkeen Mobergista huolehti hänen ystävänsä, opettaja ja antroposofi Thyra Albrecht (1875 - 1959), jonka luona hän asui loppuelämänsä.

Ida Moberg sävelsi ahkerasti vanhuudessaankin ja puhui haastatteluissa intohimoisesti antroposofiasta ja Steinerin merkityksestä elämälleen. Moberg kuoli kotonaan Etu-Töölössä 88-vuotiaana. Hänen läheisensä kuvasivat häntä eloisaksi, elämänmyönteiseksi ja sisäistä valoa säteileväksi

persoonaksi sekä ankaraksi – vaativaksi –
opettajaksi.

Ida Georgina Moberg S 13.2.1859 Helsinki, K 2.8.1947
Helsinki. V puuseppä, soitinrakentaja Alexander
Moberg ja Anna Helena Lindqvist.

URA. Meurmannin valmistava koulu; Svenska
Fruentimmersskolan i Helsingfors 1870 - ,
päästötodistus 1877.

Lauluopintoja Anna Blomqvistin, Maria Collanin
johdolla, piano-opintoja N. Ekmanin, Alie Lindbergin
johdolla Helsingissä 1860 - 1870-luvulla; lauluopintoja
Elizabeth Zwanzigerin johdolla Pietarin
konservatoriossa 1879 - 1883, yksityisesti Friederike
Grün-Sadlerin johdolla Pietarissa 1883 - 1884;
harmonian ja kontrapunktin opintoja Richard Faltinin
ohjauksessa; sävellysoopintoja Jean Sibeliuksen
johdolla 1890-luvulla, Ilmari Krohnin johdolla 1900 -
1901Helsingin Filharmonisen seuran
orkesterikoulussa; opintoja Felix Draeseken johdolla
(sävellys ja musiikin teoria-aineet), Hermann
Kutzschbachin johdolla (orkesterinjohto ja
partituurinsoitto) Dresdenin Kuninkaallisessa
musiikki- ja teatterikonservatoriossa Saksassa 1901 -
1905, päästötodistus 31.3.1905; musiikkipedagogisia
opintoja (säveltapailu, eurytmiikka, sävelkorvan
kehittäminen, vapaa improvisaatio) Émile Jaques-
Dalcrozen instituutissa Helleraussa Dresdenissä ja
Berliinissä 1910 - 1912.

Henkitieteellisiä opintoja Rudolf Steinerin luennoilla ja
kursseilla, muun muassa Dresdenissä 1900-luvun
alussa, 1911, Münchenissä 1910, Prahassa 1911.

Konserttilaulaja, laulun- ja pianonsoitonopettaja
Helsingissä 1880-luvulla; Dalcroze-menetelmään
perustuvan säveltapailun opettaja Helsingin
musiikkiopistossa 1914 - 1916; laulunopettaja Thyra
Albrechtin ruotsinkielisessä valmistavassa
pikkulasten koulussa Helsingissä 1915 - 1916; laulun-

ja musiikinopettaja, Svenska småskoleseminariet i Helsingfors 1916 - 1926; laulunopettajan sijainen tyttökoulun ylemmillä luokilla ja jatkoluokilla Helsingin kaupungin ruotsinkielisissä kansakouluissa 1920 - 1921, 1923 - 1924, 1925 - 1926.

Yksityisopettaja musiikin teoriassa, soitinnuksessa, sävellyksessä, improvisaatioissa, laulussa ja pianonsoitossa.

Sävellyskonsertti Helsingissä 28.2.1906.

Orkesterinjohtaja Helsingissä, Viipurissa 1908.

Teosofisen kuoron johtaja 1906 - 1909.

Jäsenyydet: Kansainvälisen Teosofisen Seuran Skandinaavinen osasto 1899 - 1907; Suomen Teosofinen Seura 1907 - 1913; Kansainvälinen Antroposofinen Seura (Allgemeine Anthroposophische Gesellschaft) 1913 - ; Antroposofiska Sällskapet i Finland – Suomen Antroposofinen Seura 1923 - ; Helsingin Naisorkesterin kannatusyhdistys.

Kunnianosoitukset: Muntra Musikanter -kuoron sävellyskilpailussa kunniamaininta (Vaknen!) 1900, ainut palkittu (Skogsårn) 1907, 1. palkinto (Tyrannens natt) 1909. Eurythmia-yhdistyksen kunniajäsen.

TEOKSET. Näyttämömusiikki: *Asiens ljus* / ooppera. noin 1910-luku/1947 (teksti *I. Moberg, A. Gluud* E. Arnoldin teoksen pohjalta); musiikkia Z. Topeliuksen näytelmään Regina von Emmeritz. 1919 (kadoksissa).

Orkesterille: Alkusoitto a-molli. 1902 (kadoksissa); Barcarola. 1900-luvun alku; Landtlig dans (Maalaistanssi). 1905; sinfonia d-molli. 1905 (kadoksissa); Tondikt I: Soluppgång (Auringonnousu). 1907 - 1908. (I Soluppgång/Auringonnousu. II Preludi : Verksamhet/Toiminta. III Afton/Ilta. IV Stillhet/Hiljaisuus/Rauha); Menuetti ja valssi. 1908 (kadoksissa); Livets sång – De dödas vandring. 1909; Julsång. 1910 (kadoksissa); Balettikohtaus (Andante) oopperasta *Asiens ljus*. 1913; Miniatur. 1920; Tondikt

III : Johannesstämning. 1942); Kalevala fantasi.
(kadoksissa).

Orkesterille ja soolosoittimelle: Andante sellolle ja orkesterille. 1913; Romanssi viululle ja sellolle sekä jousiorkesterille. 1923 (kadoksissa); Tondikt II för violin och orkester / viulukonsertto; Legende sellolle, kuorolle ja orkesterille. (teksti *C. Morgenstern*; kadoksissa; myös versiona laulusolistille, kuorolle ja orkesterille).

Orkesterille ja kuorolle sekä/tai laulusolisteille: Tyrannens natt tenori- tai sopraanosolistille, mieskuorolle ja orkesterille. noin 1900/1909 (*J. J. Wecksell*); Vaknen! baritonille, mieskuorolle ja orkesterille. 1900 (*V. Rydberg*); Kantaatti (Hymn) : Se hur himlen ljusnar / Kas kuin taivas valkeneepi tuolla. 1907 (*Alceste* [N. Runeberg]); Kung David och herr Michael Scott mieskuorolle, kahdelle laulusolistille ja orkesterille. 1910/1937 (*N. Runeberg*); Före striden mieskuorolle ja orkesterille. 1920 (*B. Gripenberg*); Sankt Michael (Michaeli stämning) sekakuorolle ja orkesterille. 1922 (*M. Kyber*); Hosianna! sekakuorolle ja orkesterille. (*G. Fröding*, säilynyt vain osittain; myös versio sekakuorolle ja pianolle); Legende laulusolistille, kuorolle ja orkesterille. (*C. Morgenstern*; kadoksissa; myös versio sellolle, kuorolle ja orkesterille); Livskamp mieskuorolle ja orkesterille. (*J. Tegengren*; vain pianopartituuri säilynyt).

Jousiorkesterille: Teema ja muunnelmia F-duuri. 1895 (kadoksissa); Meditation. (kadoksissa); Vaggsång (Kehtolaulu) oopperasta *Asiens ljus*. 1913 (sama kuin *Soluppgång-sarjan* IV osa *Stillhet*).

Jousiorkesterille ja sekakuorolle: I min gungande båt. 1936 (*A. Mörne*; myös versio mieskuorolle a cappella); Munificentia – Amor Mortis – Amor Proximi sekakuorolle ja jousiorkesterille. 1936 (*N. Runeberg*); Ex Deo nascitur sekakuorolle, jousiorkesterille ja uruille. (*N. Runeberg*).

Jousiorkesterille ja laulajalle: O Christ. (*C.*

Morgenstern; kadoksissa); O Nacht. (*C. Morgenstern*; kadoksissa); Vöglein. (*C. Morgenstern*; kadoksissa).

Sekakuorolle: Psalm 57. 1903; Det skönaste landet. 1906 (*B. Gripenberg*; myös mieskuoroversio); Finland är fritt! 1918 (myös mieskuoroversio); Jag ville vakna. 1944 (*A. Mörne*) (kadoksissa); Ave maris stella. (kadoksissa; myös yksinlauluversio); Det är fullbordat sekakuorolle. (Raamatusta; kadoksissa); Modern vid vaggan sekakuorolle. noin 1906 (mahdollisesti *W. von Braun*); Mänska vakna!; Pois vierä. (kadoksissa); Psalm 31. (kadoksissa); Skymning. (*Alceste* [N. Runeberg]; myös yksinlauluversio); Der Sonnerlicht pianosäestyksellä. (*R. Steiner*; kadoksissa); Hosianna! pianosäestyksellä. (*G. Fröding*; säilynyt vain osittain; myös versio sekakuorolle ja orkesterille); Vad skall du älska? (kadoksissa; myös yksinlauluversio); Vallarelåt. (*G. Fröding*); Vår svenska stam. (*H. Procopé*); lisäksi kansanlaulusovituksia.

Naiskuurolle: Barnens bön för Finland. (*R. Hertzberg*); Gif oss en dryck; Glömd (Unhoitettu). (*A. Krohn*); Satt i sin sal Niords. (mahdollisesti *O. Westphal*); Var stark i Gud. (*Z. Topelius*); Vågen.; Vårsol naiskuorolle, pianolle nelikätisesti ja harmonille (Festkantat för Svenska småskoleseminariet). 1922 (*A. M. Roos*; kadoksissa); lisäksi kansanlaulusovituksia.

Mieskuorolle: Stjärnorna. 1898 (*J. J. Wecksell*); Det skönaste landet. 1906 (*B. Gripenberg*; myös sekakuoroversio); Skogsrån. 1907 (*G. Fröding*); Finland är fritt! 1918 (myös sekakuoroversio); I min gungande båt. 1936 (*A. Mörne*; myös versio sekakuorolle ja jousiorkesterille); Wacht am Rhein (Reinin vartio / Vakten vid Rhen). 1921 (*V. A. Koskenniemi*; kadoksissa).

Yksinlauluja: Min moder. 1885 (*Z. Topelius*; kadoksissa); Skäret. 1905 (*A. Mörne*); Jag ville vakna vid böljeslag. 1905 (*A. Mörne*; kadoksissa); Skymning. 1906 (*Alceste* [N. Runeberg]; kadoksissa; (myös sekakuoroversio); Julsång (Julklockor kalla oss människor till bön). 1910/1933 (*I. Moberg*); Weihe

Nacht. 1912 (*R. Steiner*, kadoksissa); Kristusbarnet lauluäänelle, pianolle ja viululle. 1921 (*S. Strömborg*); Julsång för de små. 1940 (kadoksissa); Bön (Min skyddsängel mig ständigt följer). 1944; Aftonsång. (kadoksissa); Ave maris stella. (traditionaalinen; kadoksissa; myös sekakuoroversio); Chitras saga. (työstetty oopperan *Asiens ljus* pohjalta; myös pianooversio); Deutschland. (kadoksissa); Fern in leisen, dumpfen Schlägen. (*E. von Geibel*, kadoksissa); Die Fußwaschung. (*C. Morgenstern*, kadoksissa); Hymn. (*R. Steiner*, kadoksissa); Den långa dagen. (mahdollisesti *J. L. Runeberg*, kadoksissa); Saul (qui Topelius). (*C. Morgenstern*, kadoksissa); Solgångsljuset. (*A. Mörne*, kadoksissa); Trommler – Das Traumlid von Olav Asteson. (*R. Steiner*, kadoksissa); Vad skall du älska? (kadoksissa; myös sekakuoroversio); Wasserfall bei Nacht. (*C. Morgenstern*, kadoksissa). Yksinlaulusovituksia: Lova Herren. (*J. Blomqvist*, kadoksissa); Julpsalm av himmelshöjd (Enkeli taivaan), sopraanolle, harmonille ja jousiorkesterille tai sopraanolle, harmonille ja kahdelle viululle, joista toinen voi olla alttoviulu.

Pianoteokset: Mazurka. 1898; Chitras saga. noin 1910 (perustuu oopperaan *Asiens ljus*; myös yksinlauluversio); Marcia I. 1924 (kadoksissa); In memoriam. 1933 (kadoksissa); Michaeli. 1935 (kadoksissa); Fantasia. 1938 (kadoksissa); Utkast. 1946 (kadoksissa); Barcarola. (kadoksissa); Dans. (kadoksissa); Eurythmi. (kadoksissa); Marcia II. (kadoksissa); Marcia III. (kadoksissa); Minuette C-duuri. (kadoksissa); Minuette a-molli. (kadoksissa); Minuette F-duuri. (kadoksissa); Minuette A-duuri. (kadoksissa); Studien. (kadoksissa); Valse. (kadoksissa); Viisi pedagogista pianokappaletta (Anapest, Gång, Jambus, Lilla åttan, Stora åttan). Sovituksia: Selmas tankar i våren (K. Collanin yksinlaulun pianosovitus; kadoksissa).

Viululle tai viululle ja pianolle: Fuugia. noin 1902 (kadoksissa); sonaatti. noin 1902 (kadoksissa); Neljä pedagogista kappaletta viululle: Eriks vaggsång. Eriks

vals. Marcia. Mobacka dansen. 1939; 2dre Juli 50
åringen vännen Thyra tillägnad kahdelle viululle.
(kadoksissa); A moll treklang. (kadoksissa);
Andante-Gebet. (kadoksissa); Elegi. (kadoksissa); Die
Gnomen. (kadoksissa); In Memoriam. (kadoksissa);
Marcia bebådelse. (kadoksissa); Melodie.
(keskeneräinen; kadoksissa); Melodie II. (kadoksissa);
Melodie III. (kadoksissa); Söndag. (kadoksissa);
Vårsång kahdelle viululle ja pianolle. (kadoksissa).

Muu kamarimusiikki: Jousikvartetto. noin 1903
(kadoksissa); Preludium huilulle, viululle ja pianolle.
1911 (kadoksissa; myös versio, jossa sello mukana);
Dankbarkeit-trio viululle, sellolle ja pianolle. 1943
(kadoksissa); trio viululle, sellolle ja pianolle.
(kadoksissa). Sovituksia: kansanlauluja huilulle tai
oboelle, viululle ja sellolle (kadoksissa).

Pedagogiset teokset: Barnens sångbok. 1919/1931
(29 laulua alle 10-vuotiaiden lasten musiikin- ja
laulunopetukseen, suurin osa teksteistä Ida Mobergin:
Aftonbön, Aftonklockan, Granen, Gretas docka,
Gungan, I drömmens land, Koral, Kråkan, Kyrkklockan,
Lilla fågeln, Morgonsång, Samma ton upprepas,
Skolan, Smedjan, Solen, Stå stark, Vårsång, Ängen,
Övning med 5 toner, Övning med 6 toner och
harmonisk stöd, Övning med skalans 7 toner, Övning
– flere toner på en vokal).

TUOTANTO. Näytelmät: Vad är sanning. 1930;
Gammalt och nytt. (kadoksissa); Michael Borg.
(kadoksissa). Kertomukset: Nytt Liv; Samhällets
krafthård : Bundenhet – Plock ur livet. (kadoksissa).
Runoja; laulutekstejä.

Något om skolsången // Tidning för musik 5/1913.

LÄHTEET JA KIRJALLISUUS. Ida Mobergin
henkilöarkisto (teosluettelo vuodelta 1935,
todistuskopioita, kirjoituksia) ja
sävellyskäsikirjoitukset. Ida Mobergin kirjeet Anna
Blomqvistille, Anna Blomqvistin henkilöarkisto.
Muntra Musikanter -kuoron arkisto, Kansalliskirjasto;

Fruentimbersskolan i Helsingforsin arkisto. Valtion matka-apurahoja saaneiden taiteilijoiden todistuksia, Kansallisarkisto; Helsingin Filharmonisen Orkesterin arkisto (konserttiohjelmia, muistiinpanoja konserteista). Helsingin Naisorkesterin arkisto (jäsenluetteloita), Helsingin kaupunginarkisto; Ida Mobergin henkilömappi, sävellyskäsikirjoitukset, julkaistut nuotit sekä kirje Alma Wikeströmille, Sibelius-museo; Helsingin Musiikkiopiston arkisto (vuosikertomukset), Taideyliopiston arkisto; Ida Mobergin sävellyskäsikirjoitukset, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirjaston käsikirjoituskokoelma; Ida Mobergin kirje Fredrik Cygnaeuselle, Åbo Akademin kirjasto; Ida Mobergin sävellyskäsikirjoitusten kopiot, Music Finland Sheet Music Library.

Luettelo Suomen Teosofisen Seuran jäsenistä
1.9.1911 // saatavissa: http://media.pekkaervast.net/tsrr_files/luettelo_suomen_teosofisen_seuran_jasenista_1.9.1911.pdf
(viitattu 15.2.2021).

Kansalliskirjasto, digitaaliset aineistot, sanomalehdet
// saatavissa: <https://digi.kansalliskirjasto.fi/>.

G. von Klosse, Ida Moberg, ensimmäinen suomalainen naissäveltäjä // *Musiikki* 7/1948; *H. Holsti-Setälä*, Ida Moberg (1859 - 1947) : aatteellisen naisen säveltäjäkuva / musiikkitieteen pro gradu -tutkielma, Turun yliopisto. 2017 // saatavissa: <https://www.utupub.fi/handle/10024/123314> (viitattu 4.8.2020); *M. Kahelin*, Miniatur porträtt av tre konstnärer som verkat inom Antroposofiska Sällskapet i Finland // *Takoja* 4/1993; *Lexikon Musik und Gender*. 2010: *P. Moisala*, Ida Moberg; Moderni esoteerisuus ja okkultismi Suomessa. 2020: *J. von Boguslawski*, Antroposofia; *P. Moisala*, *R. Valkeila*, Musiikin toinen sukupuoli : naissäveltäjiä keskiajalta nykyaikaan. 1994; *U. Saari*, Ida Moberg (1859 - 1947) : unohdettu säveltäjä / musiikkitieteen pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto. 1997; Uuden etsijät.

2021 (tulossa): *S. Välimäki, J. Torvinen*, Musiikki salatieta : säveltäjä-antroposofi Ida Moberg ja henkinen kilvoittelu.

Kirjoittaja(t): Susanna Välimäki

Julkaistu 30.3.2021

Artikkelitekstin pituus: 10034 merkkiä

Välimäki, Susanna: Moberg, Ida. Kansallisbiografia-verkkojulkaisu. Studia Biographica 4. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1997– (viitattu 3.4.2021)

Julkaisun pysyvä tunniste URN:NBN:fi-fe20051410; artikkelin pysyvä tunniste <http://urn.fi/urn:nbn:fi:sks-kbg-010166> (<http://urn.fi/urn:nbn:fi:sks-kbg-010166>) (ISSN 1799-4349, verkkojulkaisu)

→ **Lyhenteiden selitykset**

(kansallisbiografia/artikkelien-rakenne-ja-lahteet)

→ **Tekijänoikeudet ja viittaaminen**

(kansallisbiografia/tekijanoikeudet)

→ **Lähetä artikkelista palautetta**

(henkilopalaute/kansallisbiografia)